

[Samuelsen.]

have taget Stilling til dette Spørgsmaal i Forvejen, vil gøre det samme.

Altsaa, jeg mener for det første, at det ikke er nødvendigt at ekspropriere her. Hvis det er Statens Ejendom, mener jeg ikke, man behøver at ekspropriere, og jeg maa foreløbig fastholde, at det er Statens Ejendom, det drejer sig om, men skulde det ikke være Statens Ejendom, saa har man ved de Ændringsforslag, som Udvalget har stillet, ogsaa indrettet sig paa den Mulighed, at der kunde blive Tale om Ekspropriation, og saa vil man foretage den fornødne Vurdering. Men saa vil det Spørgsmaal straks blive rejst: Kan der eksproprieres i dette Tilfælde, er det nødvendigt af Hensyn til Almenvællet, at der eksproprieres? Og det Spørgsmaal opkastede da ogsaa det ærede Medlem Hr. Westermann. Jeg kan i saa Henseende henvise til, hvad Lagtinget har ment. Lagtinget har ment, at Almenvællet kræver det, og hvis man skal have Besked fra Færøerne om, hvorvidt Almenvællet kræver en Ekspropriation, saa ved jeg ingen bedre Institution at henvise til end Lagtinget. Jeg vil i alt Fald henholde mig til Lagtinget, og jeg maa sige, at mit Skøn gaar ogsaa i samme Retning som Lagtingets. Jeg har da ogsaa stemt for det Forslag, der her er til Behandling, i Lagtinget.

Den, der ikke har tilstrækkeligt Kendskab til de lokale færøske Forhold, kan opkaste det Spørgsmaal, om det er nødvendigt at erhverve alle de færøske Gaarde, der her er Tale om, og som tilhører Staten og er beneficerede til Præsterne, om man ikke kunde lade sig nøje med at erhverve nogle enkelte af dem. Jeg forstaar godt, om det Spørgsmaal blev fremsat, og jeg skal besvare det med at henvise til, at Præstegods findes paa Suderø, paa Sandø, paa Vaagø, paa Strømø, paa Østerø og paa Viderø. Disse Øer er adskilt fra hinanden, som man ved, ved Sunde og Fjorde, der ikke til enhver Tid kan befares, og de adskiller Færingerne nok saa meget. Hvis man nu erhverver en Gaard eller alle Præstegaardene paa Suderø, saa vil det, saaledes som Forholdene er paa Færøerne, ikke nytte, at man siger til de Folk, som bor paa Sandø, paa Østerø, paa Strømø og paa Viderø: Hvis I vil have Joed, saa flyt til Suderø, der kan I faa Jord at dyrke. Skulde de flytte dertil, vilde det betyde, at de skulde rive sig løs hjemmefra og flytte nok saa langt væk efter deres Mening, og det vil de ikke. Hvis man siger til en Mand, der bor paa Viderø: Du kan faa Jord, men den ligger paa Suderø,

saa vil han sige: Naar der er knyttet den Betingelse til, at jeg skal flytte til Suderø, kan I lige saa godt sige nej, for naar I stiller den Betingelse, saa er det det samme som nej. Mangler der Jord paa Suderø, maa man skaffe sig Jord paa Suderø, mangler der Jord til Folk paa Sandø, maa man skaffe Jord paa Sandø, mangler der Jord paa Vaagø, maa man skaffe sig Jord paa Vaagø — det kan allerede være slemt nok at flytte fra det ene Sted paa en Ø til det andet —, mangler der Jord paa Strømø, maa man skaffe Jord paa Strømø o. s. v. Derfor er man, da der mangler Jord overalt, nødt til at tage det hele. Der vil maaske ikke blive Brug for det hele lige med det samme, men i Løbet af ikke saa lang Tid vil man faa Brug for det.

Det er jo heldigvis saadan, at Befolkningen paa Færøerne vokser nok saa stærkt. Da man gennemførte den saakaldte Trølov i 1894, var Befolkningstallet ca. 13 000, og nu er det fordoblet, og vi lever endnu under Trøloven af 1894. Enhver, som kender noget til færøske Forhold, vil vide, at hvis ejendomsløse skal kunne faa Jord, maa der skaffes Adgang til mere Jord, end der kan skaffes efter Trøloven af 1894. Den omhandler nemlig kun Statens Fæstegods paa Færøerne. Jeg mindes, hvorledes man saa paa denne Trølov af 1894, da den blev gennemført, og jeg kan sige, at der var mange oppe paa Færøerne, der saa paa den Lov paa omtrent samme Maade, som tidligere Landstingsmand Patursson og det ærede Medlem Hr. Westermann ser paa den Lov, der nu forberedes. De blev helt forskrækkede over Trøloven af 1894. Man sagde: Den er jo alt for vidtgaaende. Jeg tror næsten, de var højere oppe end det ærede Medlem Hr. Westermann og tidligere Landstingsmand Patursson, som siger: den Lov, man tilsigter, er alt for vidtgaaende, lad gaa med, at den eksproprierer fra Kongsgaarde, men den tager Jord fra Kongsbønderne, som de har Fæsteret til, de sidder med Fæstebrev paa Jorden, og saa kommer der en Landvæsenkommission og siger: den Jord skal tages, fordi en fattig Mand har bedt om at faa den! Men hvad gør denne Lov af 1894? Den siger ikke alene, at man kan tage Jorden, selv om Kongsbonden, der sidder med Fæstebrevet, siger nej; men den siger ogsaa, hvor meget Jorden skal koste, og den hjemler ingen Mulighed for at gaa til en Kommission, der kan sige: Nej, Jorden bør koste meget mere, — ingen som helst Mulighed.

Saa radikal, saa yderliggaaende er Trøloven af 1894, som vi har benyttet indtil nu. Og nu vil man maaske spørge: